

Deník v zajetí 1914–1917

Josef Jura

Příloha Budišovského zpravodaje 3/2021

30. 9. 2021

1914

Srpen

1. 8. 1914 Ráno vyhlášená všeobecná mobilisace.

2. Opustil s bolným srdcem domov svůj, moji drahou manželku, milené dítky, rodiče, bratry, sestry a všechny přátele. Navečer vřaděn k 12. setnině svého pluku.

3. Obdržel oblek a obuv.

4. Dostal pušku a odpoledne střelení na zkoušku.

5. Výdej dalších válečných potřeb.

Z 5.–6. v noci měl vartu na brněnské silnici a o půlnoci do rána tu řádila strašná bouře.

6. Fasovali asi v 1 h. odpoledne konzervy, polní mše na execírplatze.

7. Sestavení válečné setniny, dostávali po 3. h. proprieten geld, v 6 h. odpoledne seřadění ve dvoře kasárním, muzika smutnými zvuky počala hráti k modlitbě a loučení, při čemž si každý uvědomil nastávající okamžik a vějíčky dubové za našimi skvěly se samy sebou za hrobového ticha. V 7 h. večer se vrata kasárenské budovy otevřela a my vyšli na ulici. Tu tisíce lidu nás čekaly, s námi se loučily se všech stran a i oken, věnce kytičky, ano i kouření mezi nás do řad házeli a šátky vlály, poslední to pozdrav nám do boje odcházejícím vojínům. V ulicích ohlušující šum, přesto však ponejvíce žalostný, což prozrazovaly spousty usazených očí až na nádraží, kde čekaly též davy lidu. Přístup k nám však již nebyl dovolen, však přeci přes ohradu nám ještě doutníky a cigarety, též i kytice mezi nás házely.

Po půl hodině přijel náš vlak a my po 36 mužích do vozu oddělení a v 8.30 h. opouštěli jsme naše nádraží a snad každému se mihla předtucha, zdaž opět se na tato místa navrátíme? Z jihlavského nádraží jsme se hnuli a jedem směrem k Brnu. S dychtivostí očekával jsem vjezd vlaku na nádraží studenecké, kde jsem myslel, že někoho spatřím. Na nádraží, asi o 11. h. v noci, hned jak vlak zastavil, skočím z vozu dolů, ale nádraží bylo prázdné. Vechtři říkali: odpoledne tu bylo lidu mnoho, ale večer vše odešlo, protože jsem šel se smutnou zpět do vozu.

Jedeme dál, přijedem do Rápotic, což uslyším náhlé zavolání na mne od kamaráda Jelínka z Tasova. Vyskočím a jdu ku dveřím, kde jsem spatřil tatínka a sestřičku mé milé manželky, což sem se z té návštěvy velice potěšil, ale sotva jsme něco málo pohovořili, vlak zahvízdal a my se museli kvapem rozloučit. S lítostí jsem pohlížel z vlaku za nimi, jak odcházeli k domovu, já pak jel v dalekou cizinu.

8. Ráno v Brně v 6.30 h. snídaně, čaj, odpoledne v Přerově oběd. V 10 h. večer v (Ogerberg–Bohumín ve Slezsku).

9. V 8 hod ráno snídaně v Krakově a v 6 h. večer oběd v Tarnově a v 10.15 h. večere, čaj v Převorsku. Pak pochod do 2 h. v noci, na to v poli frajlágu od 3 h. do 6 h. ráno.

Celou cestou po nádraží davy lidu nás očekávaly, jídla, pití a kouření donášely, mnozí radostně zdravili, jiní zase za pláče a lomení rukama s námi se loučili. Zpěv náš až dosti rozléhal se dalekým okolím.

10. V 7 h. ráno odchod, v 11 h. dopoledne dorazili do Jaroslavi, kdež byl rast a oběd. V 1 h. 30 minut odpoledne odchod a v 7 h. večer do úpadu vysílení dorazili jsme do Manasterzu (Polsko), 9denní láger.

11. Rasttag. Ve 4 h. odpoledne koupání v řece Lugačovka.

12. Kompaniexecírka – v 5 h. koupání.

13. 14. Ibungy, koupání, praní.

15. Regimentz ibung, v 10 h. polní mše, při níž naše kapela smutně zahrála, pak výklad a poučení, jak chovati se máme na bojišti. Máme zapomenouti na ženu, děti, rodiče, bratry, sestry a přátele, vůbec na člověka drahého jest. Na bojišti buď zvítěziti, neb padnouti.

Též jsem dostal v Manasterzu jednoho dne 6 dopisů, s kterými sem se potěšil a domů hned odpisoval.

16. Regimentz ibung do 1½ h. odpoledne, ve 4 h. odpoledne byla kver visit, na večer jsme se koupali.

17. Regimentz ibung do 1 h. odpoledne, od 2 h. odpoledne měli vache kamarádi, v noci stříleno na kozáky.

18. Prohlíželo se pole a lesy, ale namísto kozáků se našlo postřílených pár koní a krav volně venku se potulujících.

19. Regimentz ibung do 11 h. dopoledne, odpoledne od 4 do 5 h. kompaexecírka, večer fasování cvibochu.

20. V 6 hod. ráno odchod z Manasterzu, od 10 h. 30 min. do 1 h. odpoledne oběd a rast v lese, v 6 h. večer v Levkově nocleh ve stodole.

21. V 6 h. 45 min ráno odchod přes Nozesenilzy, v 11 h. dopoledne jsme za jáсотu překročili ruské hranice, kdež doutnaly trosky zhořelé ruské celnice, od 11 h. 45 min do 2 h. odpoledne rast, při čemž jsme pozorovali zatmění slunce, v 5 h. odpoledne Wukowacz, v 6 h. oběd, v 10 h. večer čaj ohne rum (bez rumu).

22. Snídání, čaj

Rasttag – vepřový guláš, odpoledne hauppostenaufstetelung ohne chléb, viděli jsme první aeroplán a zepelín.

23. V 6 h. ráno odchod přes velké lesy zvané Lublina Landriken do Szokolné v 1 h. 30 minut rast a oběd, do 4 h., pak marš, do 9 h. večer do jednoho dvorce (Terepol) fraillágr na dvoře, naše komp. pode dvorem v poli má feldvachy.

24. V 6 h. ráno začaly strašně hučeti děla a pušky, my škrábali brambory na oběd, které jsme v poli nakopali. Jeden pytel jsme oškrábali a druhý chceme vysejpat, kdež se vzaly naproti nám dvě rajtři huláni a jeden kalup vjíždí. Hned nám napadlo, co nám vezou. Přijedou k nám a kvapně se ptají p. nadporučika, kde jest divizionzkomande. Pak přišel

setník a hned poručil vše pakovat. Za malou chvíli byl alarm a my maširovali, celá divize, k tomu hukotu děl a pušek. Odchod v 7 hod ráno, v 10 h. dopoledne zahájena první palba dělová brněnským dělostřelectvem, což trvalo do ½7 h. večer, při čemž se naše dělostřelectvo vyznamenalo.

Rusi poražení, zajmuto od naší armády 2 000 Rusů, 20 děl a 1. prapor. Srážka tato odbývána u Bylgorázde a Koreyski. První mrtvý od 11. setiny Bouzek ze Zvěstoňovic. U naší setiny 3 ranění.

25. Rasttag. Pekli jsme brambory, v 7 h. večer odchod hauptpostenaufstellung do 3 h. ráno, ve 4 h. ráno regmtsabmarsch, bez večere, bez snídaní, bez menage.

26. Ve 4 h. ráno regmtsabmarsch, bez snídaní na východ a na večer jsme jako záloha přišli do bitvy u Sčezebrziscyn – velký cukrovar. Srážka 7. a 8. brigády. Večer dovoleno místo celodenního jídla snísti jednu konzervu. Boj od ½ 8 h. do ½8 h. večer.

27. Bez snídaní postupovali jsme k východu. Srážka od 6 h. ráno do 12 h. v poledne u Nového Zamostě. Starý Zamost' se dobrovolně vzdal. Ve 4 h. odpoledne menage, v noci feldvachy v poli u dvora.

28. Rasttag, patruly a feldvachy.

29. Časně ráno alarm. Dělalí jsme zákopy, pak v 10 h. 30 min. odchod ve 4 h. odpoledne oběd, ve 4 h. 45 min. odchod od 10 h. večer. V pochodu narazili na nepřítele, který však obezřetně se skryl, nocleh ve zvědlíčka.

30. Ráno 4 h. 30 min. snídaně, srážka od 6 h. ráno u zvědlíčka do 5 h. večer. Ruské dělostřelectvo, strojní pušky na věži a za komíny umístěné, ano i vojsko ve výtečných zákopech a dobré posici činily nám, až do pozdního odpůldne, strašný zmatek a obtíže v postupu ku předu. Naše dělostřelectvo nemohlo, až do odpoledne, žádné lepší posice zabrat, a tím kamarádi nuceni pouze svými zbraněmi raziti si cestu kupředu, a přičemž mnoho kamarádů zaplatilo to svým životem a zdravím. U naší setiny bylo 6 mrtvých a přes 60 raněných, někteří lehčeji a někteří vážněji. Ten den byl pro náš pluk vážným a strašným. Před večerem se teprve naše dělostřelectvo uchytilo a s pomocí tohoto bylo nám vítězství přičeno.

Hrozná podívaná na bojišti. Všudy a ze všech stran slyšeti jest nárek a volání raněných o pomoc. Kteří nemohli sami utéct, tak byli po boji odnášeni na hilfplatz. Mrtví pak pochováni od pionerů. Při jednom mrtvém nalezena fotografie jeho manželky. Když umíral, tak si ji vytáhl z kapsy a díval se na ni, loučil se s ní na tom obrázku, v poslední jeho hodině. Byla to smutná podívaná, kdo jsme byli zdraví, každý jsme museli nad tím zaplakat, jak musí každý bolestně umírat v tom poli, opuštěn od své manželky, dítek, rodičů a všech přátel, kde žádný z nich jeho hrobu nespatri. Byl to den, na který nikdy nezapomeneme.

31. Zakopávání od 6 h. ráno. Rusi ustoupili asi 3 h. na sever. Pak odvážení raněných z hilfplatzů k další operaci. Pak rasttag, v 5 h. odpoledne mináš, v noci feldvachy.

Září

1. Schvarmlinie v zákopech, v 8 h. ráno odchod směrem ke Komárovu. Ve 4 h. odpoledne oběd, kde jsem posledně mluvil s Hejátkem. Rozloučili jsme se a víc jsme se již nespátřili, těž jsem mluvil s Rolencovým. V 5 h. odchod, do 11 h. večer bez večere.

2. V 5 h. ráno odchod, pronásledování nepřítele, dělové srážky, oběd v 10 h. večer. Zákopy ve schvarmliniích, další pak pochod a nocleh na podmítce, dosti zima.

3. Rasttag odpoledne, další asi 5 km, pochod na sever, za vsí postavili cely, v noci přšlo a zima.

4. Rasttag, některé kump. Měli lágrvachy. Ten den přšlo, my ponejvíce pekli brambory. Náš trén přepaden kozáky, částečně obrán, jeden byl raněný a jeden mrtvý, měl to být z Vanče Rybníčků.

5. Po ránu ochod, dělání zákopů, déšť a zima. Pak pochod zpět na západ. O 3. h. odp. oběd. Naše divise určena zadržeti nepřítele na postupu k Haliči, v noci feldvachy.

6. Ráno asi 6 km pochod na západ, obsadili kraj lesa, hluboké zákopy, však nepřátelskou dělostřelbou zahnání zpět asi 8 km, pochod na jih, kde jsme se zakopali. Večer v 10 h. oběd, po pěti mužích se jde za stoh slámy pro oběd a ve schvarmliniích se jí. Kolem leží zastřelení koně, též mrtví Rusové, poněvadž na tom místě před několika dny se odehrál boj s druhou naší divisí. Proto jest tam hrozný zápach, pioněři je zakopávají. Opouštíme zákopy, jdeme o kus zpět do blízkého brambořiště opět zákopy dělat.

7. Ráno čaj bez chleba, asi v 5 h. pak prohlubovali ještě zákopy. V tom však nepřátelské dělostřelectvo spustilo na nás rychlou palbu, šrapnely na nás dopadaly jako déšť, mezi námi strašně řádily, což nás přinutilo k ústupu. Rychle jsme ustoupili k Terezbadu. Náš batalion byl určen zadržeti nepřítele, by divise a trein mohli se vzdáliti, a my (3. batalion). Mezitím byli se všech stran obklopeni nepřítelem a odrazeni na západ do jejich posicí, a tím od naší armády odtrženi. Jsme pronásledováni nepřátelskou střelbou. Dorazili jsme do lesíka, kdež jsme si chtěli oddechnouti. Však i tam pojednou zavál děsný zápach ruského olova, a my nuceni zas dopředu, do většího háje listnatého, kdež jako tajní duchové se sevřeným a tlumeným tlukotem srdce ani slova nemluvivše jsme setrvali až do tvrdé tmy.

Však pojednou slyšíme zvuky, ura, ura a výstřely kolkolem nás. Jedna komp. vyrazí z lesa, na to asi 40 kozáků útočí na nás, naše setnina je rychle palbou rozehnalá. My ostatní v lese, neboť nám bylo od p. oficírů řečeno, abychom klidně a tiše se chovali. Pak asi k půlnoci vytrhnem z lesa ven a pokusíme se prorazit někady ven.

My hladoví, vysílení dlouhým útekem, klademe se do hromady jako kuřátka a hledíme na zapadající slunko, každý sám k sobě si praví, jestli to slunko již naposled pro nás nezapadá, jestli to není poslední noc v životě našem. Každý jsme se loučili se svou manželkou, dítky, rodiči a všemi přáteli, zasilali jsme jim pozdravy z daleké ciziny, snad již poslední. Však bylo usoudino jinak. V malé chvíli jsme se kladli na vlhkou půdu lesní a posilovali jsme se tvrdým spánkem.

8. Časně ráno na svátek Mariánský se probouzíme, ptáme se jeden druhého, kde máme naše p. oficiry, ale jich nebylo nikde. Zůstal s námi jen kadet Týra. Oslovujeme ho, co budem dělati, důstojníci zde nejsou, co začnem. Mluvily se mezi námi rozličné věci, snad, že odešli s menším oddílem, kudy nám bude možno uprchnouti, že se šli dívati. Však jaký div, slunce vychází a mi pořád sami. Teď nastal šum, počali jsme choditi, dívati se na kraj lesa, co budem dělati, abychom mohli prchnouti.

Shledali jsme se s našimi kamarády, kteří nám říkali, že je s námi zle, již nás mají. Ze všech stran jsme ovinuti ruským vojskem a na blízkém kopečku viděti jsou děla namířena na nás. Teď jsme viděli, že už je vše ztraceno, neb ruského vojska jsou strašné masy, že my nejsme stavu jim silou zdolati. Hned z kraje lesa jest slyšet rozkaz jakýsi nesrozumitelný, na to spatříme ruské vojáky a oficiry, kteří nám veleli hned odložit zbraně. Naše zbraně odložit, to jsme mnoho chuti neměli, tož předstoupí před nás kadet Týra, jenž mezi námi ostál a pravil, milí vojáci, již nám jiného nezbyvá, viditelně jest, že jsme ztraceni. Nastal tedy okamžik, kdy loučili jsme se s našimi zbraněmi, ovšem každý z nás hleděl zbraň poškodit, aby se stala neužitečnou pro nepřátele. Pak jsme byli odvedeni do ruského ležení.

Po krátké době byli převedeni druzí kamarádi naši i od jiných regimentů, takže v poledne nás bylo čítáno na osm set mužů. Jeden setník od našeho pluku 11. setniny, několik lékařů a jeden vojenský kněz. Tam jsme strávili celý den, bez jídla. Už jsme nevěděli, co hlady počít, neb jsme dva dny nejedli ničeho a před tím jednou za den, vždycky hodně pozdě v noci, a ještě málo. Byli jsme tak vysílení, že jsme nebyli k sobě podobni. Večer byla menáž ruská, jakási zupa a kousky masa v ní. Tu porci jsme každé snědli, aniž jsme věděli, jestli jsme co jedli, nebo ne. Nocleh ve stodolách a na dvorech pod stráží ruských vojáků.

9. Ráno po menáži nás vedli dál na sever, kdež asi po 25 km pochodu jsme dostali oběd a pak noclehovali jsme v jednom dvoře, v ohradě na dobytek, to byl také jeden nocleh, na hnoji v ohradě.

10. Ráno jsme vařili čaj, a na to jsme šli zase dál na sever, asi 40 km pochodu, kdy jsme došli do města Cycholu, kdež byla menáž, pak asi v 1 h. v noci jsme sedali do vlaku.

12. V 11 h. dopoledne přijeli do Kyjeva, kdež nám ještě jednou všechny erární věci byly odebírány, pak po 10. mužích k míse byli jsme odčítáni, byl oběd – zelná polévka, maso a pohanková kaše. V 9 h. večer sedali do vlaku a asi o 11. h. v noci jsme přeželi řeku Dněpr.

13. Jeli stále k východu, místo menáže 25 kopějek.

14. O 4. h. odp. oběd ve Varoměř, o 7. h. se jelo zase dál.

15. Jeli stále na východ, menáž placena.

16. O 3. h. odpoledne zastavili na nádraží Hora Penzů, tam byl oběd, o 7. h. kaše, potom se jelo zase dál.

17. Jede se ustavičně pryč, menáž placená. Z města Cez jeli jsme podél řeky Volhy a večer jsme ji přeželi.

18. Jedeme dál, menáž placená. Zde jsme viděli velbloudí potahy.

19. O 5. h. ráno menáž, o 12. h. v noci zastávka v městě Ufa, čili Úlfvae.
20. Jeli jsme podél řeky Sims, pak jsme přešli pohoří Uralského. Oběd u Fimska (Karpašova). Zde jsou hory a strmé skaliska.
21. Jedeme na východ, v městě Čelobín menáž o 6. h. odpolední. Na večer jsme přešli hranice Asijské.
22. V městě Ulgal v poledne menáž, zde jsou roviny a vody.
23. 9. V Petro-Pavlovsk o 7. h. ráno menáž. Roviny, pouště a vody. Naše žebříňáky sem tam párové potahy.
24. Ráno o 5. h. v Omsku vystoupili z vlaku a sedali na parochod' na řece Irtyši. Odjezd v 1 h. odpoledne, ve 4 h. odpoledne menáž (kdo měl nějakou nádobu).
25. Místo menáže 32 kopějek, menáž jsme kupovali od kantinského.
26. Po 10 kopějkách též dostávali prádlo. Koupili chléb za menáž celodenní.
27. V Semiarks po 25 kopějkách za menáž.
28. Místo menáže 25 kopějek. Asi ve 2 h. odpoledne přistáli k přístavu v Semipalatinsku, kdež jsme přenocovali v parníku.
29. V 9 h. ráno vystupovali z lodě, pak asi 2 km pochod. Ubytování ve školním dvoře v houněných boudách zv. Jurty, za menáž po 25 kopějkách.
30. 9. V noci zima, ráno ranžirování komp. Po 8 vagonch, ve dne větrno. Menáž – maso, zelná polévka, večere prosná kaše. Přišla komp. Honvedů o pš. pl. 100 z Těšina.

Říjen

1. Noc teplá pod mraky, fasovali cukr, na dva dny 5 kostek, ¼ bochníku chleba. Menáž maso a bramborová polévka, večere prosná kaše.
2. Přehlížení kompanie, v 11 h. zapisování povolání civilních, menáž obyč.
3. Cukr 5 kostek na 2 dny, menáž obyčejná, večere prosná kaše a čaj.
4. Cukr po 3 kostkách, menáž jako obyčejně.
5. Cukr po 2 kostkách, menáž jako obyčejně.
6. Nic zvláštního.
7. Cukr po 5 kostkách.
8. Cukr po 2 kostkách, zpozorování cosi falešného v menáži, protože byl zaveden lepší pořádek ve vydávání menáže.
9. Noc studená, večer písková bouře.
10. Chladno, sachr po 3 kostkách. Kuchaři před menáží se pohádali s Rusy a utekli z kuchyně. Rusi pak zas museli s dobrou, aby se vrátili.
11. Nic zvláštního.
12. Nic zvláštního.
13. Pro velikou zimu rozdělali oheň v jurtách.

14. V noci mrzlo, ráno vstáváme jako cikáni z boud učernění. Po obědě jdeme k voru a převážíme se do druhé trochu lepší části města. Na noc nás ubytovali v cirusi, tam jsme pěkně vykřehli, obilí tam mohl mlýnkovat, jak tam fučelo, okna vytlučený, bylo to charašo, ráno žádnéj nezaspal, běhali okolo cirusu, zahřívají jsme se. Večere v té slámové boudě, zupa a prosná kaše. Pak nás ubytovali po soukromých domech, mezi obyvatelstvo. Já byl ještě se sedmi kamarády v jednom hotelu na bytě, domácí nás ubytovala ve vaškuchli.

15. 16. Ráno čaj u kuchyně, pak procházeli město.

17. To samé, každý den menáž, zupa, maso a prosná kaše.

18. Nic zvláštního.

19. Dopál na Bazaru. Po obědě nás seřadili, že pojedem pryč. Dovedli nás do kasáren, však nás poslali zase zpět na staré místo.

20., 21., 22. Ráno pověrka, pak jako obyčejně.

23. Ráno pověrka, pak sedali na parochod' a jeli dále na východ, pusté roviny, a více jsme cestovali po šlapcuku, než po parochodi.

24. Jedeme, a když parochod' začne škrabat po písku, zajede ke břehu a vyženou nás ven, pak pěkně zostra vedle řeky šlapem. Ohlížíme se po tom našem velikáně, jak si hvízdá a zhluboka oddychuje, však kupředu jí to špatně jde. Kol dokola hory a skaliska. Když šlapem 1 h. pěšky, pak musíme zase 2 h. čekat na toho našeho osvoboditele, bychom se zas chvílku svezli.

25. Sem tam políčko s tabákem.

26. Jedeme ustavičně dál, přijeli k přístavu, koupili jsme si chleba, někteří mléka a jedeme zas dál. Však ne daleko, parochod' pojednou praskne na držáky a prý dost. Couvají, by se na to mohli rozběhnout, ale málo platno, nejede a nejede to. Protože jiná pomoc není než z Austriákama ven, tož tedy ven, ale co potom? My to hasíme po lukách, kde bylo v kupkách seno.

Přijdeme na určené nám místo, kudy nás vždy doprovázel z lodi nějaký dělník, čekáme, ale loď nejede, celá udýchaná stále v jednom místě stojí. My již celí zmrzli, neboť bylo dosti chladno, sníh se sípal vesele a noc na krku. Parochod' stále na místě, kde jsme ji opustili. Tu najednou přijde aviso zpět do lodě, kde jsme zas přenocovali.

27. Ráno všechno z lodě vynesli, i naše prkenná lůžka, takže to v parníku vypadalo jako na poli po žních, a my zas museli ven, jak obyčejně, nato se parochod' hnula, tu mělčinu přirazila, pak nás naložili a po 2 h. jízdy jsme zas museli vystoupit a mašírovali asi 2 h., také přes jednu ves, kdež nám lidé vynášeli chléb, což nám náramně chutnalo, poněvadž jsme byli hladovi jako vlci, pak zas vstoupili do archy a jeli dál. Pak dojeli jsme do našeho cíle, vystoupili jsme v městě Ust-Kamenogorsk. Kolkolem samé hory, zvané pohoří Altajské. Tam jsme přijeli 27. října a naše kompanie první ubytovaná v jednom starém domě zvaném Kasirský. To byl tedy náš zimní byt.

1915

Strava naše celou zimu byla až do 26. dubna 1915 každý den ráno čaj, v poledne maso, zupa, prosná kaše, večer zupa, menší kousek masa a čaj, dva funty chleba každý den k tomu.

My jsme mysleli, že jest to náš poslední kvartýr v tomto městě, až se odtud hnem, že už to bude zas domu. Přišla chvíle odjezdu, to bylo 28. dubna 1915. Již jsme mysleli, že jedem dom, zatím náš plán zrušen a my jedem ještě dál na východ proti proudu.

Přistáli jsme v přístavu 29. dubna. Přístav se jmenoval Gusina. Pak jsme šli 7 km pěšky do vesnice Poselok-Buchtarminský. Tam jsme ubytováni po dvou, třech mužích po občanských domech, asi na tři dny. Pak po cukách do chalup. Menáž každý den ráno čaj, v poledne zupa, maso, večer čaj a dva funty chleba k tomu. Zde jsme pobyli šest neděl. Nato přišel telegram, že máme být dopraveni do Ust-Kamenogorska zpět, ale co ty řádky píší ještě nevím, jak to bude, ale myslím, že budeme zklamani zas.

červen

10. 6. Z Buchtarminska jsme odešli 10. června a mašírovali jsme 7 km k přístavu. Na cestě nás zastihla velká bouře, byli jsme načisto promoklí, než jsme dorazili do přístavu, kde jsme nocovali.

11. 6. V 9 h. ráno jsme odjeli k Ust-Kamenogorsku. Sem jsme dorazili o 1 h. odpoledne, pak jsme zašli do té staré chalupy, co jsme v ní bydleli napřed. Někteří spali uvnitř, někdo na dvoře a někteří v zahradě. Já a moji 4 kamarádi jsme spali na jakési malé rozbité kolni, přeci to bylo lepší jak venku.

12. Ráno psal kartu manželce, jest to den ohne menáž, čekáme, jaký přijde befel dál, odpoledne jsme se koupali v řece Ulbě.

13. Ráno čaj, v poledne mináž, maso, polévka, čaj, prosná kaše. Po obědě jsme se šli koupat. Na to pro nás přišel k vodě jeden voják, že máme jít všici dom. Přijel ruský nadporučík s jakýmsi pánem, měl to být inžinýr a jinak doktor. Byli jsme seřadění.

Bylo nás 750, tak většinou jsme spali venku. V noci chladný vítr táhl ze sněhových hor, což nám ani spát nedalo.

19. Časně ráno vstávali jsme celí zmrzlí, snídaně, čaj. Pak zas nastoupili cestu dál krásným údolím mezi modřínovým lesem. Na horách čím dál více sněhu. V poledne čaj se vařil u většího potoka, kde byla dvě hodiny zastávka. Pak cesta zas dál na východ, kdež na večer jsme dorazili do městečka Alexejevskaja spojeného s vesnicí Altaj, tam jsme ubytováni ve velkých sýpkách. Večer pak mináž, polévka a maso.

20. Ráno čaj, pak jsme šli prát a koupat se do říčky, která tekla kolem městečka. V poledne mináž jak obyčejně.

21. Dostávali jsme fleky na kalhoty, pak jsme zašivali. V poledne mináz jak obyčejně a pak velká bouře. O 2. h. odpoledne čaj. Zde jest též krásný modřínový les a hory od polovic sněhové. Večer též čaj.

22. Ráno čaj, práce žádná, jenom oprava mundúru. V poledne jenom čaj, poněvadž nebylo maso. Večer čaj, polévka maso a čaj.

O 5 h. čaj, pak marš dál. Dnes je cesta horší, jde se hornatým údolím a po obou stranách vysoké hory, do polovic porostlé modřínovým lesem a na vršku sněhové a pod horami kyrgyzské chalupy. Večer asi o 7 h. dorazili na místo, kde stála jakási škola, stará a nová, jiného zde nebylo. V těch školách jsme nocovali. Dnes jsme urazili asi 27 km. Po levé ruce, přes řeku Buchtarmu, nám zůstala vesnice Poselok Černovský.

23. Ráno čaj, pak pakování našich kufrů a pytlů, vše se uvažovalo na kyrgyzské koně, na kterých nám to budou odvázet. Asi v 8 h. jsme vyšli zas dál a šli jsme přes strašně vysokou horu, na vrcholu sníh a cesta žádná, jenom pěšinka. Tou pěšinkou jeli Kyrgyzi s naší pakáží a my za nimi. V malé chvíli jsme byli roztrháni, kdo byl silnější, šel čerstvějc, kdo slabší, pomalu a odpočíval častěji. V malé chvíli jsme byli roztroušeni jedni v půli hory, a druzí ještě při okraji nařikajíc, jak se dostanou na horu, což opravdu k strachu bylo, neboť takovou cestu jsme ve svém životě nekonali.

V poledne jsme dorazili, já a několik ještě kamarádů, do půli hory, kde jsme měli mít čaj. Bylo tam již dvacet vojáků, nás přišlo 6, a to jsme byli všici ze sedmi set padesáti, co vyšli. Ostatní je vše v kopcích po dvou, třech, a taky větší houfy se pomalu trousily na horu. My snědli kousek chleba, napili se vody a domluvili jsme se, že na čaj nebudem čekat a pomalu půjdeme dál, poněvadž jsme byli uhráti, a tam vál studený vítr z toho sněhu.

Dosti namáhavě jsme se dostali na vrch hory, kde bylo vidět hodně velkou rovinu a ještě větší hory sněhové. Když jsme tu rovinu přešli, pak zas pomalu jsme se dostávali níž a níže, k posledku jsme šli zas samými roklinami. Všudy tou cestou modřínový les, jenom od půl hory nahoru nebylo ničeho, až pak zas dole počal zas modřínový les, sem tam menší a větší potoky vody, v dolinách pěkná tráva a krásné květiny. Celou tou cestou v lesích tolika dřeva skáceného, sešlého stářím, jak u nás v dělništi. Asi o půl páté h. jsme dorazili na náš cíl, kde bylo pár dřevěných chalup a pak postaveny jurty pro nás. Když jsme tam přišli, bylo nás tam asi dvacet, ostatní vše se trousilo po pár až do večera.

Jak jsme přišli na místo, nachystali dřevo a vařili jsme si čaj, jelikož v kuchyni se nám ještě ničeho nevařilo, maso bylo ještě na pastvě. Nocleh byl v těch jurtách, kterých se nám ještě nedostávalo, protož byla revoluce s inženýrem, jak nedá nás pod nějakou střechu, že všici půjdeme zpět. Pak byly přivezeny plachty, podobny našim vojenským celtám, a stavěly se boudy.

Večer jsem šel do těch chalup, kde jsem koupil funt másla a za 10 kopějek mléko. Pojedli jsme to a šli spát. O půl noci mináz, maso a polévka.

24. Ráno jsme si čaj vařili sami, poněvadž kuchyně, když jsme vstávali, byly studené, kuchaři, po noční únavě vařice až do půl noci, ještě spali. O 9. h. čaj, pak jsme chtěli chleba, neboť jsme měli hlad a chléb žádný nebyl. Inženýr řekl, až o 2. h. Pak pro něj šli

a chleba zas žádnéj. Tak nám dal každému funt sucharů, tj. sušený chléb, ale zbytky chleba co lidem zbude, též kousky plesnivé. Lidé to usuší a prodají. Nám to bylo dáno. Když jsme to donesli, vysypem pytel a hle, vše zapařené, plesnivé a malí červíčky v tom, byl oheň na střeše. Hoši hned s tím zpět, tož jsme to nesli zpět, ale jiného nám nic nedal, že prý chléb žádný nemá, tady prý jsme na Sibíři, doprava zde zlá, až prý po pár dnech, že teprve chléb bude. My těch pár dní máme být hladem. Kdo prý bude revoltovat, že ho vyžene kozáky na horu v bluzce a nechá ho tam zmrznout, tak nám pravil. To jsme dostali pěknou útěchu. Když to bylo všem vojákům řečeno, co pravil, hned všichni jednohlasně pravili, ráno prý půjdeme pryč, ať nás dopraví, odkud nás dovedl. Tak jsem zvědav, jak bude dál, tuším, že nic dobrého na nás nečeká.

Oběd byl až o půl osmé hodině večer, celý den hladem. Pak velká bouře, déšť padal v dolinách a na horách padl sníh. Pak se z toho ochladilo, že nebylo možná ani spát, to máme pěknou ukázkou zde v tom zajetí do budoucna.

25. Ráno čaj a o mase ani památka, na oběd, to jest ještě na pastvě. Dalekou cestu jsme pěšky konali, má to být 200 km. Všude cestou od lidu jsme byli upřímně vítáni, neboť každý tam má též na té vojně syna, manžela. Každý si vzpomene na svého, jestli taky tak zkouší jako my. Sami lidé nám říkali, že je s náma špatně nakládáno, že je jim bolno nad námi. Když jsme přišli na místo, je ještě hůř. Vzpomínáme si na Vás doma, moji drazí, rodiče, jak moji, tak manželčiny, a drahá manželko a děti, všichni přátelé, máte doma dost trampot, ale snad se přeci máte lepší jak my, snad přeci si můžete doma uvařit a najezt, pak jeden s druhým potěšit, a co my ubozí. Ale pravím, děj se vůle Boží. Bůh dopouští a neopouští, s pomocí Boží snad to přeci přežijem. Až pak se dom navrátíme, teprve bude radost k nevypsání, Bůh nám toho brzy dej.

26. Ráno čaj, pak jsem pral, asi o 2. h. mináž, maso, polévka a čaj. Pak přečtení, kteří půjdou dělat hned po obědě. Práce byla dělat cestu za jedním velkým kopcem. Po obědě na práci žádný nechtěl, až nám dá naše gebýry. Po velkém křiku, když viděl, že s námi nic nespraví, tak přislíbil, že nám vše v pořádku dá. Než se to s ním vyjednalo, byl večer, tak toho dne jsme na robotu nešli. Večer čaj a koupili jsme si pár vajec po 2 kopějkách za jedno.

27. Ráno čaj, pak jsme se chystali na cestu. Asi o 2. h. mináž, pak peníze za chléb a potom jsme šli do vysoké hory, kde už byla cesta hotova. Horu jsme přešli a z ní zase dolů přes půl hory, kde byly postaveny pro nás jurty. Hned jsme si uvařili čaj. Pak přijel inženýr a hned nás hnal do práce po 4 h. cestě, bez mináže a k tomu neděle. Žádný pracovat nechtěl. Dostali jsme chleba, pak asi v 6 h. mináž jak obyčejně a šli spát.

28. Ráno čaj, pak nasazovali lopaty, sekyry a krompáče, které se jim nepodobaly. Pak nás vyvedli na plac trávníkem porostlý, a tam jsme měli dělat pro sebe byty. Práce spočívala ve vykopání děr pro dřevo, přes to haluzy, na haluzy drny, to mají být naše byty. V poledne čaj, maso žádné nebylo. Odpoledne pracovali dál, mináž o 6. h. večer maso, polévka. Pak asi v 8 h. čaj a připomínali jsme si já a Jelínek, jak asi je doma před poutí a jak nám bylo tak rok.

29. Slavnostní den sv. Petra a Pavla, patronů našeho chrámu Páně, jimž jest náš chrám zasvěcen. Vzpomínáme si na naše rodiny, jak asi tu pout' doma slaví a jak jsme to tak rok v kruhu svých rodin slavili. Pak jdeme na robotu.

V poledne mináz, říkáme si, to jsou naše koláče na náš pout', jenom, že nám je ženušky trochu moc usušily, div to zuby neláme. Je to smutné, žalostné a pomoci nám není, musíme trpět. Trpět budem rádi, jenom dyby nám to Bůh dal šťastně přežít a dom se ve zdraví navrátit, s našimi rodinami, rodiči a všemi přáteli ve zdraví shledat s nimi, pak budoucně zas v lásce a svornosti bohabojně žít.

Odpoledne zas na robotu, též jsme fasovali chleba. Jest to náš osud, v poli naší kamarádi to mají ještě hůř, jak my zde na Sibíři. Bůh nám dejž, abychom ten svátek slavnostní na druhý rok slavit mohli v kruhu našich rodin a v kostelíčku tasovském.

Večer čaj a šli spát.

30. Robota a mináz, jak obyčejně.

Červenec

1. Ráno do roboty, mináz jak obyčejně. Pak za námi přišli naši kamarádi, kteří ostali na předešlém místě a za námi přijdou, až my postavíme ty boudy. Byli zklamaní, boudy hotovy nejsou. Každý se chopil práce a robili si boudy sami z chvojí a drny obkládali, aby se měli kam ukrýt na noc. K tomu je donucoval déšť, který hned s nimi přišel.

2. Ráno na robotu, mináz jako obyčejně. Odpoledne nám odvezli jurty, my museli hned stavět nové boudy. Postavili kůly naproti sobě, jak se vazba dělá, na to dali chvojí, pak drny a kůru modřínovou. Dnes jsme to nedodělali, již je večer.

3. Ráno po čaji dodělávali boudu. Pak nás malíř s naší chalupou maloval. Odpoledne na robotu, večer čaj, poledne mináz, jak obyčejně. Po čaji před boudou děláme oheň a ohříváme se jak cikáni. Pak uléháme ku spánku v té naší nové chalupě.

4. Po čaji jdeme prát, mináz polední jak obyčejně, odpoledne odpočinek.

5. Na svátek sv. Cyrila a Metoděje prší, nic neděláme, mináz jak obyčejně.

6. Po čaji do roboty, v poledne mináz, jak obyčejně. Odpoledne zas do práce, děláme cestu v těch vysokých horách. Večer čaj.

7. Po snídani do práce, polední mináz, jako jindy, odpoledne z práce jsme byli zahnáni velkou bouří, při kteréž padaly skoro samé kroupy. Teklo nám do chalupy, protož po bouři spravovali střechu. Večer maso, polévka, pak čaj. Maso bylo sebráno od druhé partie, která nechtěla robotit, tak je inženýr dal nám.

8. Robota jak obyčejně, mináz jako jindy. Odpoledne zas do roboty. Silné hřmění, ale v našem rajoně malinko pršelo, večere, čaj.

9. Po čaji zas do roboty, mináz polední a večere jak obyčejně. Dnes se měli utopit čtyři naši vojáci. Chtěli z našeho rajonu uprchnout, kam se neví. Přeplavovali se přes řeku Buchtarmu nedaleko našeho rajonu tekoucí a v ní utonuli.

10. Ráno čaj, pak do roboty, polední mináž jak obyčejně, večer čaj po něm dělání ohně před každou boudou. Hoří oheň, robotníci kolem něho hovoří o našich trampotách a jak to ještě dlouho bude trvat, jestli se dožijem radosti v kruhu své rodiny, jak to vždy doma bývalo.

11. Neděle, celodenní mináž jak obyčejně, celý den přšelo.

12. Mináž jak obyčejně, robotu měli celý den, po chvílích přšelo, byla nám dosti zima, zašival spodní kalhoty.

13. Ráno čaj, v poledne maso, polévka, dopoledne přšelo, odpoledne do roboty. Já stíral rubášky. Večer čaj, pak uléháme ku spánku.

14. Ráno čaj, pak do roboty s nevůli skrze plat, nechtěli nám platit. V poledne mináž jak obyčejně a slíbený nám od inženýra plat, tak odpoledne je robotníků víc, večer čaj.

15. Ráno do roboty, polední mináž jak obyčejně, chvílemi přší, odpoledne zas do roboty, též jsem dostal poukázku z banky třebečské, že mně moje manželka zasílá 10 rublů. Velice jsem se potěšil. Tu samou poukázku dostal ku potěše Prachař, večer čaj.

16. Po čaji chvíli přšelo, pak přestalo, šlo se tedy do roboty, mináž jak obyčejně. Odpoledne zas do roboty, večer čaj.

17. Roboty a mináž jak obyčejně.

18. Neděle dopoledne mlhavo, odpoledne bouřka, mináž jak obyčejně, též jsem trochu marodil na žaludek.

19. Ráno do roboty, mináž jak obyčejně, odpoledne do práce nešel, ještě jsem marodil, večer čaj, celý den bylo hezky.

20. Roboty jak obyčejně, chvílemi přšelo, dopoledne dovezena pošta, dostal jsem telegram, celodenní mináž jak obyčejně.

21. Roboty, mináž jak obyčejně.

22. Roboty, mináž jak obyčejně.

23. Nic zvláštního.

24. Roboty, mináž jak obyčejně, též jsem dostal tři karty, jednu od rodičů, dvě od manželky, dnešního dne jsem se velice potěšil s těmi lístky, psané 3. 1., 22. března a 15. dubna.

25. Neděle, klid, pošmourno a studený vítr, mináž jak jindy, jenom v poledne o čtvrt funtu méně masa.

26. V práci nebyl, dnes jsem pral, jest krásný slunečný den, mináž jako včera. Na dnešní den v noci mrazík, na vyšších horách do rána padl sníh.

27. Ráno velká vichřice, pak déšť, potom trochu času. Šlo se do práce, mináž jako obyčejně.

28. Krásný den, roboty, mináž jako obyčejně

29. a 30. Nic zvláštního, roboty, mináž.

31. Ráno mlhavo a hustý déšť, díváme se z naší vily na ten den, vypadá to jak u nás na konci října a připomínám si, jak bylo tak rok. Šel jsem do kostelíčka s mojí manželkou, jaké to byly žalostné pohledy jeden na druhého, v duchu se loučice, nevěda jak dlouho a jestli se ještě shledáme. Od té doby jsou ty naše dny ustavičně trudné, jak nám budou ještě dlouho trvat? Dnešním dnem končí rok našeho odchodu z domova, kde jsme se rozloučili s našimi drahými rodinami, rodiči a všemi přáteli. Bůh nám dejž, aby nám zas brzy přišel den našeho shledání s našimi drahými v našich domovech.

Odpoledne pršet přestalo, de se zas na robotu, mináž jak obyčejně.

Srpen

1. Neděle, pošmourný a mlhavý den, mináž jak obyčejně.
2. Robotu žádná, celý den pršelo, mináž jak obyčejně.
3. Pěkný čas, celý den v práci, mináž jak obyčejně.
4. Ráno na robotu, před polednem bouřka, odpoledne do práce, mináž jako obyčejně.
5. Celý den hezky, práce, mináž jak obyčejně.
6. Nic zvláštního, práce, mináž jako obyčejně.
7. Robotu, mináž jako obyčejně. Dnešním dnem připomínáme si loučení s naší milou vlastí Moravou, tomu jest dnes rok a my na Sibíři ustavičně, žádná ukážka ještě na mír, a na návrat k našim rodinám.
8. Neděle, pral prádlo, mináž jako obyčejně.
- 9., 10. Nic nového, práce mináž jako obyčejně
11. až 14. Nic zvláštního, vše jak obyčejně.
15. Neděle, pral prádlo, svátek Mariánský, vzpomínka na kojacký pout', jež jej dnešním dnem slaví, též jsem zašíval.
- Od 16. až do 21. nic zvláštního, práce, mináž, jak předešle. Počasí většinou bouřky, deštivo a chladno.
22. Neděle. Pral a zašíval.
23. Práce, mináž jak obyčejně.
24. Práce, mináž jak obyčejně. Vzpomínku si činíme, jak nám bylo tak rok, 24. jsme přišli ponejprv do boje.
25. Byla výplata, dostal 5 rublů a 25 kopějek.
26. A 27. Nic zvláštního, jen zas vzpomínka na kruté boje tak rok, 26. srpna u Seběšina, 27. srpna u Zámošťe.
28. Nic zvláštního, na robotě jsem nebyl, marodil jsem na krk.
29. Neděle. Marodil, kamarádi šli dělat nový barák, niž pod horu.

30. Stěhovali se do nové chalupy, ještě ji dodělávali. Vzpomínka na krutý boj u Zjedličky.

31. Šli na robotu a na okort.

Září

1., 2., 3., 4. Pracovali okort, na cestě.

5. Neděle, pral, mináž jak obyčejně, vzpomínka na Okárecký pout', jak jsme se vždy společně bavili a dnes jsme jeden od druhého tak vzdáleni.

6. a 7. Pracovali na cestě okort.

8. Neděláme nic, světíme svátek Mariánský, a tak rok našeho zajetí a my jsme zachráněni ve stálém zdraví v tom zajetí. Dejž nám, Ó Matko Boží, šťastné a brzké ukončení té války, pak šťastného shledání s našimi rodinami, rodiči a všemi přáteli. Též jsem obdržel kartu od ženy, psanou 28. dubna, což jsem se velice potěšil, též od ženy obdržel 10 rublů, mináž jak obyčejně.

9. Robotili na cestě okortem.

10. Stěhování na Ivanovku, za vesnici Tarbagataj, tam jsme nocovali u našich kamarádů, kteří tam též robotil na cestě. V poledne jsme vyšli, cesta naše byla 18 km.

11. Ráno čaj a čekáme na další rozkaz, jestli ostanem zde, a neb půjdem dál. Podnebí jest zde mnohem chladnější než tam, co jsme my pracovali. Dnes do rána zde byl silný mráz, vpravo na hoře leží sníh. Odpoledne jsme šli na robotu.

12. Neděle. Pral, mináž jako obyčejně.

13. Na robotu dopoledne, odpoledne jsme šli pro nádobí. Inženýr naporučil nám práci na druhé straně cesty.

14. Nepracovali nic.

15. Zas žádná robotu, nemáme nic vyměřino.

16. Pracovali na cestě ve velké stráni, samá skála.

17. Pracovali dopoledne, odpoledne nic. Byli jsme odsud posláni pryč, že ten kus cesty mají zakoupenej Kyrgyzi od inženýra.

18. Pracovali celý den zas o kus dál na rovině, mináž jako obyčejně. Po celý týden chladno, padal sníh, větrno.

19. Neděle čištění, každý sám sebe a zašívání.

20. až do 25. Každý den do práce na cestu, mináž jako obyčejně. V pátek 24. jsem obdržel dvě karty, jednu z Vokarce a druhou z Jakubova. S tou jsem se velice zarmoutil nad úmrtím mého švagříčka a kmotříčka.

V sobotu 25. byla výplata v Tarbagataji, dostal jsem 6 rublů a 20 kopějek.

26. Neděle. Pral a zašívával naše ubohé austrické už rozedrané kalhoty.

Od 27. až 30. Mináž a robotu jak obyčejně.

Říjen

1. a 2. Robot a mináž jak obyčejně.

3. Neděle. Neděláme nic, prší, mete se a vítr, protože sedíme v chalupě a topíme.

4. Pral prádlo dopoledne a odpoledne svátek, zas deštivý čas.

5. Zašival celý den prádlo, venku zima, sněží.

6. Zašival kalhoty, sněží celý den.

7. Spravoval mantl, pak dříví štípali. Topíme, zahříváme se u pece, neboť venku napadlo mnoho sněhu, je zima, naše robot a je schovaná pod sněhem.

Od 8. až do 12. Neděláme nic, jest zima, sněží a velké větry.

13. Velký déšť.

14. Odchod do Tarbagataje, velký déšť, načisto jsme promokli.

15. Odchod do kyrgyzské školy, tam jsme nocovali.

16. Odchod do Katonu, na cestě jsme si zjednali koně a jeli na koních. Když jsme chtěli jíst mináž, za své peníze jsme si museli koupit.

17. Neděle. Mináž za své peníze, koupil jsem si tři funty masa a uvařil, měl jsem na celý den živobytí. Těž jsem sem dnes dostal peníze z domova, ale nevím, jestli od ženy neb rodičů. Obdržel jsem 5 rublů a 10 kopějek.

18. Někteří kamarádi odjeli povozem a my ostali v Katoně, nedostal se dnes povoz. Byli jsme na kvartýru, 5 krajanů. Koupili osm funtů masa za svoje, pak vařili oběd.

19. Odjezd z Katonu asi o 9. h., pak jeli do Medvědky, tam jsme přijeli o 1 h. odpoledne. V jednom domě jsme obědvali, pili čaj. Peníze za vaření nechtěli, protože každý dal dětem tryngelt nějaký, a jedeme dál.

Asi o 9. h. jsme přijeli do Bezerova Byketu. Tam jsme nemohli dostat nocleh, všude mnoho vojáků bylo. Přešli asi osm baráků, až v devátém a desátém dostali nocleh. Nás spalo u Tatar a šest a sedm u Kyrgyza. K večeri nám vařili čaj.

20. Ráno jsme zaplatili čaj, každý zaplatil 7 kopějek za čaj a nocleh a pak jeli dál přes Poselog-Bolšinárjmský dál do vesnice Molonarymsko. Tam jsme nocovali, naše mináž zas čaj s mlékem a chleba.

21. Ráno čaj s mlékem a brambory, zaplatili za nocleh a jídlo, každý 15 kopějek a koupili chléb, každý za 15 kopějek a jeli dál ke Krasnojarsku, to jest přístavní vesnice. Tam jsme dorazili asi o jedenácti hodinách dopoledne. Našli kvartýr. V poledne čaj, asi o 5. h. odpolední oběd, pak o 6. h. zas čaj. Celý den vozili na dvoře do jakési d'amy hnůj, rovnali dvůr, pak navrch zakryli hnůj hlinou. Asi v 8 h. přijela parolod' a jela ještě dál, zítra má přijet zpět.

22. Ráno čaj s mlékem, pak jsme si koupili osm funtů masa a dali je vařit. Asi o jedné oběd, pak čaj, po 30 kopějkách zaplatili nocleh, chleba a čaj. O 6. h. sedali na parník, který přijel zpět v půl páté hodině odpoledne, pak asi v 8 h. jsme vyjeli z přístavu, jeli celou noc ke Kamenogorsku.

23. Ráno o 9. h. přijeli do Ust-Kamenogorska. Byli jsme vyloděni a šli do Krepostu, tam nám byly rozdány dopisy z Austrie, ale já nedostal ničeho. Pak jsme byli vedeni do našeho Kasirského domu, kde jsme žili minulou zimu. Na večer pak nás sebrali a vedli na ostrov, tam jsme se ubytovali do nového baráku, kde byla zima jak venku.

24. Ráno vařená voda na snídani, polední mináž, masa 8 zlatníku, to je takový kus, jak vrabčí hlava, pak kaše. Odpoledne nám odebrali boty, který měl dvoje, jedny odebrali. Pak fasovali chleba, 2 funty pro jednoho. Na večeri bramborová polévka, nastávají nám hladové časy.

25. Mináž jak včera, též jsem psal dva dopisy, jeden ženě, druhý do Rožné.

26. až 28. Nic zvláštního.

29. Psal čtyři dopisy, jeden ženě, druhý do Kojatina, třetí do Vokarce a ještě jeden do Jakubova.

30. Nic nového, mináž jako obyčejně.

Listopad

1. Psal jsem dvě karty, jednu ženě, druhou do Rožné.

3. až 8. Nic zvláštního.

9. Psal jednu kartu ženě.

Od 10. Až do 31. prosince ničeho, tak čekáme dalších zpráv, co zas přijde, ale o to stěhování nestojíme. Máme jít do Semipalatinska pěšky, a je to přes 200 verst. Takovou dalekou cestu konat na Sibíři pěšky, v zimě, to není lidské. Jestli nejsme žebráci, tak by z nás na takové cestě se mohli stát, protože Bůh dejž, by to nebylo pravda, rádi bychom zůstali zde v Ust-Kamenogorsku.

1916

Od 25. 2 až do 25. 3. Nic nového, jenom nám přišlo. Zas stěhování, vše se pakuje, chystáme se na odchod, který má být 26. 3.

Březen

26. Jest neděle a zároveň náš odchod. Vyšli jsme z našeho lágru o 12. h. poledne. Všechno svoje jmění máme v pytlech na zádech zpakované a ubíráme se k Semipalatinsku. Cesty máme dnes 25 verst. První vesnice, na kterou jsme přišli, jest Praporčík, druhá, v které jsme nocovali, jest Uvárov. V Praporčíku zjednali povozy na naši pakáž za svoje peníze, neb jsme již dál to nemohli unést. Za nocování a čaj platili po 10 kopějkách.

27. Ráno o 7. h. vyšli na další cestu. Dnes nám naše míšky se vezou, tak se nám jde lehčeji. Přišli jsme na vesnici Hluboká a pak jsme šli dál a přišli na vesnici Krasnojarsk. Tam jsme nocovali. Přišli jsme tam o 2. h. odpoledne. Do večera jsme pomáhali kazajnovi za jídlo a nocleh, kazajn ničeho nežádal. Cesta byla 21 verst.

28. Ráno vyšli jsme o 7. h. a šli zas dál, přišli na vesnici křesťanskou jménem Zbirazovka. Pak šli dál a přišli na vesnici jménem Baraška, kde jsme nocovali. Byla to vesnice kozácká. Rozvedli nás na nocleh. Pojedli čaj, mléko, chleba a platili po 12 kopějkách. Zde to ušlo. Cesty sem bylo 22 verst.

29. Šli zas dál, přišli na vesnici křesťanskou jménem Birosovka, pak sme přišli na vesnici Ulbinsko. Zde zas nocujem. Za stravování a nocleh ničeho kazajn nežádal. Cesta 25 verst.

30. Ráno vyšli o 7. h. a šli 18 verst, pak přišli na vesnici kozáckou jménem Penejarsk. Zde nás kozák nemile uvítal, za čaj a nocleh jsme platili po 20 kopějkách.

31. Ráno vyšli o 7. h. a přišli do vesnice Šulba. Zde budem zas nocovat. Přišli jsme na kvartýr, k jídlu dostali polévku, chléb, pak arbuzy, jsou asi 3 h. odpoledne, teď budem odpočívat. Cesta sem byla asi 24 verst.

Duben

1. Ráno zaplatili za kchust po 10 kopějkách a šli zas dál, cesty jest dnes zas 24 verst. Odpoledne asi o 2. h. přišli do vesnice kozácké jménem Poselok Šulbinsk. Platili za čaj a chléb po 17 kopějkách.

2. Jdeme dál k vesnici kozácké jménem Azurky, cesta 24 versty. Přišli jsme sem asi 2½ h. Pojedli kaši prosnou, popili čaj a pospali. Ráno chtěli platit, kazajn nic nechtěl. Poděkovali jsme za všecko a zas šli s Bohem dál.

3. Dnes máme již asi 18 verst do Semipalatinska, tož jdeme zas dál. Přišli jsme do města asi o 1½ h., jdeme na komando, tam jsme měli mináž, polévku, maso, kaši, koupili též bulky, kde jsme se shledali s naším kamarádem Hejátkem z Tasova. Pak nás vedli na kvartýr do cirkusu. Hned jsme vařili čaj, posilnili se a odpočívali po našem devítidenním marši, který nás hodně ztrápil, že nejsme ani k poznání.

4. Ráno pro vodu na čaj, pak čištění, každý sám sebe, polední mináž, maso a polévka jak obyčejně, večer zas voda.

5. Nic zvláštního, mináž jak obyčejně.

6. Mináž jak obyčejně a přišli zas za námi naši kamarádi, druhý transport.

7. Koupání a praní prádla, odpoledne přišel třetí transport z Kamenogorska po 150 lidech, všechny tři transporty.

8. Mináž jak obyčejně. Přišel čtvrtý transport, 164 vojáků. Všichni jsme ubytováni v cirkuse, jsme jeden na druhým, málo místa, na 694 lidu je zde.

9. Vše jak obyčejně, přišel rozkaz, že náš transport pojede pryč. Večer koupili chléb na cestu a kousek salámu. V noci o 11. h. fasovali chléb.

10. Ráno o 3. h. jsme šli na nádraží, o 6. h. jsme vyjeli ze Semipalatinska, kam jedem, nevíme. Jedem po dráze celý den a přijíždíme po třech hodinách na menší a větší nádraží. Jedem celou noc bez mináže, jen co koupíme.

11. Asi o 2. h. odpoledne přijeli do Novonikolajevska. Jest to větší město. Zde jsme dostali po 20 kopějkách za dva dny naší jízdy, z toho se máme živit. Koupili jídlo, popili čaj a o 6. h. přisedli do jiných vozů. Dali nás k jinému transportu, což byli Rumuni, kteří jeli z Binska. Jedem dál s těmi Rumuny, je nás čtrnáct set, jedem celou noc.

12. Jedem dál celý den, krajina rovná, samé pastviny, zřídka vesnice, na nádraží přijeli do Omska, asi o 1 h. v noci.

13. Ráno maroden, vyšel sem na mináž, polévka, v ní sem tam kousek masa, pak chleba fasovali. Byly zde ještě dva jiné transporty, jeden s Rumuny, druhý s Němci. Odsud jsme vyjeli o 6. h. večer, jeli jsme celou noc.

14. Ráno o 9. h. jsme přijeli do Petro-Pavlovka, zde jsme měli oběd jak v Omsku a pak fasovali chleba, pak o 11. h. jeli dál, až do večera. Večer jsme přijeli do Kurganu, kde byla mináž a fasovali chleba. Pak jsme byli vedeni na komando, tam bylo nařízení dát nás do lágrů, kamž jsme přišli asi o 10. h. v noci, hned jsme šli spát.

15. Ráno voda k snídani, v poledne mináž jak obyčejně, večer též.

16. Nic nového, jenom zas přijel za námi náš transport 150 lidí.

17. Nic nového.

18. Přijely za námi poslední dva transporty. Psal karty, jednu ženě, druhou do Rožné.

19. Nic zvláštního.

Od 20. do 27. Nic nového, stále robota. Psal dvě karty, ženě a rodičům.

28. Odjezd z Kurganu zas dál ráno o 6.½ h. pěknými rovinami. Pole zorané a pak menší a větší březové lesy, vesnice zřídka. Večer o 7. h. přijeli do Čeljabinska, větší to město. Zde byla doktorská prohlídka, několik jich zde ostalo ve špitále, pak mináž a chleba dostali, připnuli k nám zde víc Austriáků, jedem celou noc, jak jsme moc ujeli, nevím, spali jsme celou noc.

29. Jedem zas dál. Zde jsou pole, jedlové lesy mizí a nastávají borové. O 10. h. jsme přijeli do pohoří Uralského. V tomto pohoří jsou samé lesy, všudy, po trati robotí samí Austriaci. Jídlo naše jest, co si sami koupíme. Asi o 6. h. přijeli jsme do městečka Zlatoust (výletní městečko). Zde byla mináž, chleba a asi o půl deváté večer jsme jeli dál po celou noc pohořím Uralským.

30. Jedem dál již evropským Ruskem. Jsou zde krásné pole, zde jest pláňav již málo, vše zorané jest. Potraviny jsou zde o mnoho dražší jak v Sibiři, maso uzeny: Sibiř 25 kopějek, v Uralu 50 kopějek, v evropském Rusku 60 kopějek. Buřt Sibiř 25 kopějek, v Uralu 40 kopějek a Evropské Rusko 50 kopějek. Vajíčka: Jedno vajíčko Sibiř po 1 kopějce, přes Ural po 2 kopějkách a Evropské Rusko 3 kopějky. Chléb V Sibiři funt 4 kopějky, přes Ural 5 kopějek, Evropské Rusko 7–8 kopějek. Čím dál od Sibiře, pořád draž a peněz míň. Asi o půl šesté přijeli jsme do městečka Ufy, při řece ležící. Řeka byla

rozvodněná, jedna fabrika byla celá zatopená, domy po střechy ve vodě. Zde máme prohlídku. Večer mináž a chleba, asi v 8 h. jsme vyjeli, zas dál jedem celou noc.

Květen

1. Jedem celý den, mináž žádná, stravujem se každý na svoje peníze, kdo jich nemá, má hlad. Zde se pracuje, lid seje. Podzimní obilí jest zde krásně zelený. Na večer zůstali stát na nádraží, skrz mnoho vlaků nemohli dál, stáli jsme celou noc.

2. Ráno jedem dál, asi v 8 h. přijeli do Šafránova. Zde byla v roce 14 srážka vlaků s našimi zajatci. Bylo asi 100 raněných a 18 mrtvých. Po malé zastávce jedem dál. Přijeli na nádraží Gluchovkaja. Zde jsme delší dobu stáli, odsud na druhém nádraží jsme měli mináž a chléb. Ovocné stromoví zde nikde není, starého obilí jest ve stohách na vesnicích ještě dost, i mláčení. Jedem celou noc.

3. Furt se jede dál. Asi o 11. h. přijeli do městečka Buguruslan. Zde máme mináž a chléb, o 1 h. zas jedem dál, pak zastavili na nádraží Kurkuoka, zde jest odbočka na Gurun. Jedem celou noc.

4. Ráno o 6. h. přijeli do města Samary. Ve 2 h. jedem dál přes řeku Samaru, dál na nádraží Ivankov. V poledne přijeli na nádraží Kursk. Jest to velké nádraží, město též větší. Zde máme mináž a chleba, jak obyčejně, pak zas jeli dál.

10. Přijeli do města Konotop, asi v 10 h. dopoledne. Šli z nádraží do města na vojenské komando, zde dostali mináž, chléb. Mináž slabá velice. Pak byli rozděleni na 4 transporty a šli na dráhu asi o 4. h. odpoledne. V noci odjeli z Konotop a cestou byly transporty nechávány po vesnici.

11. My jsme jeli do města Krolovec, sem jsme přijeli asi o půl desáté dopoledne. Šli na komando, zde měl kapitán k nám řeč, pak nás vedli do zahrady, tam byla budova pro nějaká divadla. Zde měli mináž, chléb, čaj a byli jsme zde až do večera. Pak nás vedli do města na nocleh. Spali jsme v nějakém závodě, fabrice od železa. Jest to hezké městečko, ovocné stromy jako u nás. Poslední transport jel ještě dál.

12. Ráno do koupele, potom na čaj a zpět do našeho baráku. V poledne mináž, zupa, chléb, večer zupa a voda na čaj.

13. Ráno pro vodu na čaj, pak šli prát k říčce asi čtvrt h. od města vzdálené.

14. Mináž jak obyčejně, moji kamarádi a krajani mně odešli již na práci.

15. Vše jak obyčejně, odpoledne po mináži jsem se stěhoval na práci. Jede nás 6, ale žádný krajan. Jedem do vesnice Chutorlabšín, k jednomu svobodnému kazajnovi. Taky jsem ještě poslal ženě kartu z města.

16. Ráno krmíme koně, mazali vozy, jeden jede orat, dva vozili brambory ze sklepa pod kůlnu. Já ještě s jedním shazujem slámu na stoh. Mináž dosti obstojná. Dům jest sám v pěkném údolí s pěkným sadem. Kousek dál jsou ještě asi 3 takové rychty.

17. Stěhování zas k druhému kazajnovi, jest to jeho bratr. V poledne jsme vyjeli k městu, odpoledne jsme jeli k němu, trochu jsme zmokli.

18. Ráno čistili konírnu, pak odnášeli dříví ze dvora pod kolnu. Psal dvě karty, jednu ženě a do Rožné. Jídlo: ráno čaj s mlékem, asi o 9. h. snídaně: polévka bramborová, mléko a brambory, v poledne polévka, kousek masa a zas nějaký cužpajz, večer čaj s mlékem.

Od 28. května až do 7. července nic zvláštního. Pracujem na poli, stále ořem, pak seli proso. Dál zas ořem, pak sečem jetel, pak na konci června a začátkem července seli rečku. Teď vozíme jetel domu. Mezitím se můj kamarád stále hádal s kazajkou, aby nám lepší vařila.

7. července – Dnes kazajn chtěl pracovat, a můj kamarád nechtěl, dnes prý je Jána *, u nás velký svátek, my nebudem robit ničeho. Tak držíme svátek.

6., 7., 8. a 9. července psal karty – 2 ženě, 1 rodičům a 1 do Rožné.

Tak pracujem dál a dále, den po dni. Přišly žně, dobře se skončily, zas znovu seli žito, pšenici a nastala zima, zima krutá. Svátky vánoční přišly smutné. Jsou to už svátky třetí.

Zima čím dál silnější, co jsme přes tu zimu zažili, bude nám vždy vzpomněti.

1917

Přichází jaro roku 1917, vojna konce nemá a my žijem zas v Rusku. Sázíme brambory, přišlo sečení jetele, pak žně, mlátění, setí, vojna nekončí.

Přichází zima, letos krásná. 14. prosince jest bez sněhu, krásně teplo. Těšíme se, že snad tato zima bude letos mírnější, že nezkusíme tak mnoho, jak loňský rok. Snad ta zima už přinese nějakou útěchu, čehož nám Bůh dejž.

poznámky

funt (ruský) = 408 gramů

versta (zv. též ruská míle) = 1066,78 m

*) 7. července 1916 bylo v Rusku podle juliánského kalendáře 24. června (slavnost Narození sv. Jana Křtitele).

Mapky přibližné cesty zajatců 1914–1916
(místy v textu chybějící či nejasné geografické názvy)

Texty písní kamarádů

81. pluk opouští Jihlavu a vlast'

I.

*Jaký to nevšední hluk a ryk,
zástupy občanstva nelze zřít,
staví se ve špalír v ulici,
vinou se v podivné směsici,
jaký to nevšední hluk,
opouští Jihlavu 81. pluk.*

II.

*Z kasáren šli jsme přes Janův most,
kde zástup občanstva stále rost.
Tu otec, tu máti milená,
vyprovázejí svého syna.
Z tisíce hrdel zní,
s Bohem, s Bohem,
vojíni milení.*

III.

*Za zvuku plukovní kapely,
došli jsme k nádražní budovy,
tam žalostný okamžik,
z tisíce hrdel jest slyšet křik,
na pušce s bodákem,
loučí se Jihlava s českým vojákem.*

IV.

*Sotva jsem vlasti své dal s Bohem,
a již mě vítala cizá zem,
třeba za Urálem modravým,
chci zůstat vždy Čechem upřímným.
Český zpěv a hlahol,
zaznívat bude od Sibiřských hor.*

Z našeho života

I.

*Račte vyslechnout, milí pánové, co Vám právě teď zpívat budeme
o té velké nešťastné válce, kamarád ztratil ruce.
Lítali tam kulky jako Ruské bulky, a šarže volaly forverc,
Kamarádi sami se schovali pod jednou postelí, my je tam viděli.*

II.

*Ruští vojáci vše nám pobrali, i naše tele, co jsme dostali,
byli v něm šunky, dramky a športky, celé naše živobyті.
Pak nás seřadili, na Sibiř pozvali, cestou slibovali austriáci
milí, tam vám bude charašo.*

III.

Čtrnáct dní jsme již po dráze jeli, když jsme na jiný vlak narazili,
kdo tu popíše náрек, volání, o pomoc a proklínání.
Teláři běhali, o nás se starali, každému dávali prášky pro vyspání,
já je taky dostal, pěkně jsem se vyspal, brzy byl jsem pozdraven.

IV.

Konečně jsme se na loď dostali, proti vodě jsme stále plovali,
Když pojednou loď nám uvízla, do písku se zařízla.
Žádná pomoc není, musíte po zemi pěkně z ostrá šlapat,
chcete-li se dostat do krásného města Ust-Kamenogorska, útočiště naše.

V

Když jsme na té lodi ještě byli, velkého hladu tam zakusili.
kantýnský na dluh nedával, ale draho prodával.
Dobří lidé přišli, chleba nám přinesli, na loď nám házeli,
my jsme jej chytali, byla legrace, když jsme jak opice na palubě skákali.

VI

V tom krásném městě na řece Jirtiši dobrá kuchyně,
Vaří tam kaši, lojem ji masí, a to dost málo, by se nám to dobře spalo.
V neděli jsou nudle, tlusté jako ruble, široké dva couly, hubě žmouli,
Pak je zase kaše, to je strava naše, máme se zde charašo.

VII

Na konec války stále čekáme, na svoje drahé si vzpomínáme,
to bude zpěvu, jáсотu a křiku, vždyť to máme ve zvyku.
Nepodobné k víře, každý ze Sibíře poveze si kaši,
věřte milí braši, ale na mou duši v žaludku to straší,
budeme mít památku.

VIII

Když nám smutno jest, tak si zapějem, také divadlo někdy zahrajem,
silnou společnost jsme zde stvořili, publikům je zdvořilý.
Táta náš Bůh války, dal si ze zoufalství oholiti fousy,
po něm se to trousí, každý chce být mladý, proto holi brady,
doma ale bude bit.

Dojmy z bojiště

*Na východě v dálné zemi svatá Rus kde počíná,
tisíce tam bratrů věrných chladne, v půdě spočívá.
Žádné kvítko, žádná svíce hroby jejich nekrášlí,
nemohou ni slzy prolít jeho milí nejdraží.*

*Země pod nohama duní od šrapnelu
granátů, v záři slunka víc se třpytí ostří meče bodáků,
muž proti muži povstává, krev se leje potoky,
nářek, zoufalé volání, Bože, zachraň oba.*

*Spočihn sladce věrný druhu, vzpomenu vždy s bolestí
v poslední chvíli, co jsi zkusil, dřímej sen tvůj v tichosti,
zmírajících tvých retů kynul pozdrav poslední,
s Bohem buďte tady drazí, drahá ženo s dětmi.*

*Již nevíš nic z bolesti, již neslyšte úpění
i tvoji kamarádi jsou těžce poranění,
vpravo trup bez hlavy leží, soudruh vlevo bez nohy,
další bez ruky zas běží, hledá sobě ochrany.*

*Nepřítele vždy větší síla obklopuje hrozně nás,
nuž vzhůru, zbraň slož k noze, ni hnout se neopovaž,
tak rychle vzdát se nechceme, na útěk se dáváme,
proti nám, proti nám však nepřítel, již v jeho ruce padáme.*

*Hned zbraně nám vyrvali, tiše stát nám kázali,
za hřmění našich kanonů v zajetí byli hnáni,
s Bohem, drahá otčino, s Bohem, dívky s manželkami,
s Bohem, milá dívčino.*

Trudné vzpomínky na domov v zajetí

1

*V Sibiř dálnou věčně pustou,
zanesl nás náš osud,
uchvácen rukou Ruskou
lkáme, Bože při nás stůj.*

2

*Strádajícíe dnem i noci,
vzpomínáme otčiny,
žena doma bez pomoci,
kde živitel rodiny.*

3

*Dětičky se matky ptají,
kde náš drahý tatíček,
matce dech se v prsou tají,
snad si jej vzal pámbíček.*

4

*Ruka Boží v boji mu žehnala,
odvrátila od něj kulí děšť,
nedej Bože, by jej stihla
smrt zmrznutím naposled.*

5

*My táhneme Ruskou stepí,
dech nám mrzne na ústech,
myšlenka však denně letí,
do našich dědin i měst.*

6

*Naše drahá Moravská vlasti,
spatříme Tebe zas,
budem líbat v plné slasti,
tvoji půdu každý čas.*

7

*Těž svoje milé manželky
budem vždy věrně milovati,
a své milé dítky
jen Bohu vychovávatí.*

Loučení

I

*Tam pod těmi Karpatami,
rozvíjí se libý kraj,
kde Moravská děva píše,
zelená se luh i háj.*

*Ó, kéž bych tam mohl dlíti
dal bych za to živobyті,
jak jsi krásná vlasti má,
ty jsi Čechů otčina.*

II

*Nad Evropou temné mraky
ze všech stran se sbíhají,
vůkol všichni mocnářové
do boje se chystají.*

*Moravané s velkým bolem
loučí se se svým domovem,
líbají vřele ženu svou
a loučí se s rodinou.*

III

*S těžkým srdcem každý vojin
k svému pluku odchází,
jsa vyzbrojen v krátké době,
hudba již jej provází,
zvlhne oko Moravanů,
pociťují velkou ránu,
když do vlaku vstupují
a do války rukují.*

IV

*Když za temné letní noci
projíždějí Moravou,
a za pár dní na hranici
loučejí se s vlastí svou,
Kde domov můj tam zapěli,*

*když bylo slunce zatmění,
loučili se s vlastí svou,
Moravěnkou milenou.*

V

*Za hranicí u Záměště
krutý boj se odehrál,
a ne jeden kamarád náš
trpkou pouť svou dokonal.
Na to přišlo bojů více,
padlo nás tam na tisíce,
vzpomínaje vlasti své,
Moravěnký milené.*

VI

*Darmo Ty se, Česká máti,
po svém milém synu ptáš,
a marně Ty Česká děvo
miláčka svého hledáš.
Nespatříš ho nikdy více,
on tam leží u Zárnice,
pro Rakousko bojoval,
tam svůj život dokonal.*

VII

*S Bohem buďte, kamarádi,
s Bohem Vám ještě dávám,
vzkažte tam mé nejmilejší,
že ji víc neuhlidám.
Vy, kteří jste při mně stáli
a na mou smrt patřili,
nezapomeňte na mne
s modlitbou každého dne.*

31. 7. 1915

J. J.

Poznámky vydavatele:

Text byl zachován v maximální míře v dobovém znění, včetně některých lidových nespisovných výrazů.

Opraveny byly zjevné gramatické chyby a nesporné omyly (*rum – chleba*).

Upravena byla většina délek samohlásek do spisovného znění.

Pro srozumitelnost byly upraveny německé výrazy na správné znění (*one – ohne*). Většina německých výrazů byla ponechána v německém znění.

Došlo ke sjednocení psaní podstatných jmen přejatých z němčiny v českém textu s velkým a malým počátečním písmenem ve prospěch písmene malého (*Rast – rast*).

Ke sjednocení došlo i v případě nejednotného psaní stejných slov do spisovných výrazů (*sem – jsem, du – jdu*).

Sjednoceno bylo psaní časových údajů (*h., min.*) a odstraněny některé zkratky.

Geografické názvy byly většinou zachovány podle rukopisu s nespornými výjimkami.

Dodnes známé názvy byly upraveny na dnešní podobu.

Dnes nesrozumitelné výrazy, názvy a jména byly ponechány v původním znění.

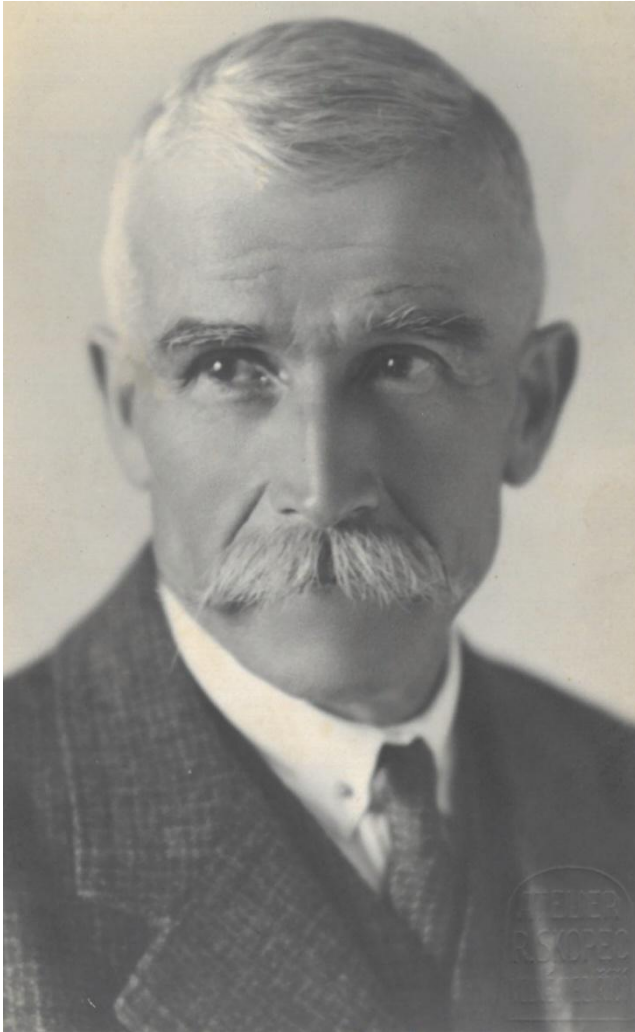
Karel Pavlíček, Ladislav Dokulil

Poznámka: Ukázky z tohoto deníku vyšly v zimním čísle r. 2018 ve Zpravodaji pro občany Dolních Heřmanic a Oslavy, vydal Obecní úřad v Dolních Heřmanicích.

Karel Pavlíček

Poděkování Ludmile Jašové za zapůjčení deníku a pí Jaseňákové za fotografie

redakce

Josef Jura se narodil 8. 2. 1882 v Okarci č. p. 9. Byl synem půlláníka a zřejmě hospodařil. Dne 21. února 1911 se oženil s Františkou Kytarovou z Dolních Heřmanic č. p. 25. Svatbu měli v tasovském kostele.

Manželé Jurovi zůstali na statku v Dolních Heřmanicích (čtvrtláník), kde hospodařili. Narodily se jim tři děti: Josef (1912–1976), zůstal na domě v Dolních Heřmanicích, Františka (1914–1998), provdaná Kavalcová č. p. 15, Marie (1919–1976) byla přes třicet let farní hospodyní na faře v Netíně.

Josef Jura zemřel dne 5. 6. 1968 a je pohřben v Tasově.

Na obálce

Fotografie se svým kamarádem Ondřejem, vojákem z Polska – Josef Jura sedící

Příloha Budišovského zpravodaje č. 3/2021 www.mestysbudisov.cz/udalosti/budisovsky-zpravodaj

Samostatně neprodejné

Vydává: Úřad městyse Budišov, IČO 00289159, tel. 568 875 110, e-mail: obec@mestysbudisov

Redakce: Karel Pavlíček (e-mail pavlicek.budisov@seznam.cz, tel. 568 875 212)

Technická realizace: Ing. Ladislav Dokulil

Vyšlo v Budišově dne 30. 9. 2021

Tisk Tiskárna Jan Pospíšil, Velké Meziříčí